

N:o 13.

Ank. till Riksd. Kansli den 29 April 1873, kl. 2 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, med anledning af väckt motion om ändring af §§ 60 och 65 Riksdags-ordningen.

Uti Motion N:o 45 väckt i Första Kammaren har Hr *A. O. Wallenberg* föreslagit, att Riksdagen för sin del må besluta sådan förändring uti §§ 60 och 65 Riksdags-ordningen:

1:o att all omröstning uti Kamrarne skall ske öppen efter namn-upprop;

2:o att vid paria vota frågan för den riksdagen anses hafva förfallit.

Såsom skäl härför har motionären anfört, dels att de väljande hafva rätt att veta, huru den valde representanten utöfvar sitt uppdrag, dels att slutna omröstning kan bidra att kasta skugga på den samvetsgranne representanten, hvaremot den öppna omröstningen lär representanten att med frimodighet uttala sina åsikter, dels också att genom den öppna omröstningen någon tidsvinst torde kunna ernås; hvarjemte såsom bevis för den öppna omröstningens lämplighet anförts, dels att densamma varit länge använd i ett af Riksdagens Utskott, dels ock att vid flera viktiga frågors afgörande omröstningen faktiskt blifvit öppen, dermed att en stor del af Kamrarnes ledamöter begärt ordet, endast för att få till protokollet antecknad, huru de i frågan ärnat rösta.

Utskottet har icke kunnat tillerkänna någon afgörande vikt åt de skäl, som motionären anfört för sitt förslag om den öppna omröstningens införande. Hvad först den åsyftade tidsvinsten beträffar, har det syntes Utskottet långt ifrån säkert, att sådan skall blifva följden af

öppen omröstning: den lilla tidsbesparing, som vinnes genom undvikande af namnsedlarnes uppläsning, kan lätt komma att fullt uppvägas deraf att Riksdagens ledamöter vid förestående öppen omröstning vida mera än vid den slutna känna sig uppfordrade till utförlig redogörelse för de grunder, som bestämma deras vota. Utskottet kan ej heller dela den uppfattningen, att den öppna omröstningen skulle vara oundgänglig till vittnesbörd inför valmännen om representantens åsikter och handlings-sätt: ett uppdrag så omfattande som representantens måste gifvas på grund af *förtroende* till och kännedom om representantens karakter och tänkesätt i allmänhet, icke på grund allenast af den visshet, man kan ega om hans röst i en eller annan fråga. Farhågan för den skugga, som den slutna omröstningen skulle kunna kasta på den samvetsgranne representanten, synes Utskottet af samma skäl icke särdeles betydande.

Deremot gäller, enligt Utskottets mening, det viktiga skäl emot den öppna omröstningen, att densamma bereder rum för sådana inflytelser på representantens sjelfbestämmelse, som vid den slutna omröstningen äro i det närmaste kraftlösa. Det är fullkomligt sant, att den öppna omröstningen har den manliga frimodighetens tilltalande karakter, men det är ingenting, som hindrar den manliga frimodigheten att äfven vid slutna omröstning uttala sig till protokollet, och således innebär den slutna omröstningen samma fördelar som den öppna, under det att den tillika medför andra, som den öppna i ej ringa mån saknar. Ty det är en sanning, som flera länders erfarenhet intyggar, att den öppna omröstningen, isynnerhet under tider af upprörda partilidelser eller vid sådana tillfällen då en regering är besluten att använda hela sitt inflytande för att genomdrifva sin vilja, bereder tillfälle till sådant yttre tryck på representationens ledamöter, som åtminstone ej alla äro i stånd att afvärja. Efter Utskottets åsigt måste därför den slutna omröstningen betraktas såsom ett skydd för representantens handlingsfrihet, hvilket icke synes böra borttagas.

På anförda skäl och då det under mom. 2 upptagna förslag synes vara af motionären framställt, endast under förutsättning af bifall till första momentet, får Utskottet hemställa,

att Herr Wallenbergs ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 29 April 1873.

På Utskottets vägnar:

TH. MUNCK AF ROSENSCHÖLD.

Reservationer:

af Herr *Hallenborg*, som yttrat:

»Då jag icke kan instämma uti det omdöme om olämpligheten af öppen omröstning, som af Utskottet blifvit uttaladt, och då, derest en motsatt åsigt derinom gjort sig gällande, Utskottet bort kunna föreslå ett sätt att vid paria vota gå till väga, lämpligare än det förslag, som af motionären blifvit framställt, får jag emot Utskottets hemställan anmäla min reservation.»

Häruti instämma Herrar *W. F. Tersmeden, M. Huss, Ola Jönsson, Per Nilsson, S. Jonsson.*

af Herrar *Sven Nilsson* och *Assarsson.*

Herr *Ehrenborg* har begärt få antecknadt, att han genom en tillfällighet varit hindrad att vara närvarande den stund, då sjelfva afgörandet af detta ärende inom Utskottet egde rum.

Herr *Thorell* har anmält, att han vid ärendets behandling inom Utskottet ej varit närvarande.